

SEIMO SAVIŽUDYBIŲ IR SMURTO PREVENCIJOS KOMISIJOS VIEŠAS KREIPIMASIS Į VISUOMENĘ

2021 m. kovo 3 d.
Vilnius

Visi norime, kad Lietuva būtų klestinti laimingų žmonių valstybė. Bandome atrasti patikimiausius, veiksmingiausius būdus ir priemones tai pasiekti. Tačiau, deja, vis dažniau įstringame rietenose, o neapykantos viešojoje erdvėje tik daugėja. Viena svarbiausių to priežasčių – elementarios dialogo higienos nepaisymas.

Išmokome virusus sustabdyti kruopščiai plaudami rankas, jas dezinfekuodami, prireikus naudodami kitas apsaugos priemones. Deja, kur kas aplaidžiau elgiamės su agresijos, neapykantos, nepagarbos, empatijos trūkumo virusu. Esame tikri, kad ir čia padėtų aiškios taisyklės, kurios yra tikrojo dialogo higienos pagrindas.

Neabejojame, jeigu pasikeistų mūsų bendravimo įpročiai, diskutuotume geranoriškai, atvira širdimi, būtume rūpestingi ir empatiški vienas kitam, norėdami atrasti geriausią sprendimą, ne sunaikintume oponentų, įvyktų tikras proveržis visose visuomenės veiklos srityse.

Pradėkime nuo aplinkos, kurioje esame. Mes, Seimo Smurto ir savižudybių prevencijos komisijos nariai, savo ruožtu kreipiamės į kolegas Seimo narius klausdami, ar tikrai negalime pasiekti, kad Lietuvos Respublikos Seime būtų laikomasi pagarbaus bendravimo ir kiekvienas žmogus jame jaustųsi saugus ir orus? Tai ne tik keistų visuomenės požiūrį į Parlamentą, bet ir padėtų mums, Seimo nariams, dirbti konstruktyviau ir priimti geriausius sprendimus.

Dialogo higiena nepaprastai svarbi krizių akivaizdoje. Šiandien neturime teisintis, kad pavargome nuo pandemijos, bet dar griežčiau laikytis pagarbaus santykio, nes, kaip rodo pastarojo laikotarpio aktualijos, labai lengva pasiduoti agresijai ir savidestrukcijai. Turime aiškiai pasakyti, kad kiekvienas Seimo narys privalo išlikti ištikimas duotai priesaikai ir būti lygiai teisingas visiems, pagarbiai bendrauti tiek su kolegomis, tiek su Seimo kanceliarijos darbuotojais, į komitetų ar komisijų posėdžius kviečiamais piliečiais. Joks Seimo narys negali būti persekiojamas už savo politinius, religinius įsitikinimus, seksualinę orientaciją – o jeigu taip nutinka, turime vieningai stabdyti tokį elgesį. Iš Seimo tribūnos niekada neturėtų skambėti neapykantos kalba, įžeidinėjimai. Seimo posėdžiai yra viešai transliuojami, todėl mūsų elgesys neturi būti tas blogasis pavyzdys visuomenei. Raginame Seimo posėdžių pirmininkus drąsiai taikyti Seimo statuto nuostatą, kad viešąją tvarką pažeidžiantys ir nederamai besielgiantys Seimo nariai turi būti įspėjami ar net pašalinami iš posėdžio.

Mes, Seimo Smurto ir savižudybių prevencijos komisijos nariai, būdami tvirtai įsitikinę, kad nepakantumas agresijai, psichologiniam smurtui, dalykinių argumentų degradacija į kito asmens ar asmenų grupės įžeidinėjimą ne tik menkina paties Parlamento autoritetą, bet ir tampa itin ydingu pavyzdžiu visiems Lietuvos žmonėms,

kreipiamės į visus kolegas Seime ir į Lietuvos visuomenę, manydami, kad:

1. Autentiška diskusija prasideda nuo įsiklausymo į kitą, nuo pastangos išgirsti visų balsus. Mes neprivalome pritarti kitai nuomonei, bet turime gerbti kiekvieną žmogų ir siekti, kad, priimant visai visuomenei svarbius sprendimus, būtų išklaudyta kuo platesnė nuomonių įvairovė.

2. Diskusijoje turime susitelkti į racionalius argumentus ir kruopščiai patikrinti faktus, į kuriuos apeliuojame. Būtina solidariai kovoti su melagienų plitimu, manipuliavimu žmonių rūpesčiais ir baimėmis, sąmokslų teorijų propagavimu.

3. Agresyvus tonas, įžeidinėjimai, kitų žmonių menkinimas negali būti toleruojami – tai vienareikšmiškai turi būti vertinama, kaip negebėjimas racionaliai pagrįsti ginamą poziciją.

4. Sąžiningoje demokratinėje diskusijoje labai svarbu prisiimti atsakomybę už savo žodžius, nesidangstyti už anonimiškumo kaukių, turėti drąsos pripažinti savo klaidas ir už jas atsiprašyti.

5. Politiko veiklai itin svarbus žiniasklaidos dėmesys ir tai, kaip politiniai įvykiai pateikiami visuomenės informavimo priemonėse. Raginame visų žiniasklaidos priemonių atstovus didžiausią dėmesį kreipti į Seime vykstančių diskusijų esmę, neskatinti atskirų parlamentarų elgtis ekstravagantiškai, nes esą tai geriausias būdas sulaukti didesnio žurnalistų dėmesio, didinti savo žinomumą.

6. Žodžio laisvė – viena iš pagrindinių žmogaus teisių, tačiau ji nesuderinama su neapykantos kurstymu. Kviečiame suvaldyti psichologinio smurto virusą, vietoj diskriminacijos rinktis pagarbą, vietoj pykčio – empatiją. Turime ypač sunkių socialinių ir ekonominių iššūkių, išgyvename emociškai labai sunkų laikotarpį, todėl kviečiame susitelkti konstruktyviai veiklai ir drauge ieškoti sprendimų.

Seimo Smurto ir savižudybių prevencijos komisijos nariai

Domas GRIŠKEVIČIUS

Ieva KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ

Andrius NAVICKAS

Tomas Vytautas RASKEVIČIUS

Jurgita SEJONIENĖ

Linas SLUŠNYS

Zenonas STREIKUS

Dovilė ŠAKALIENĖ

Robertas ŠARKNICKAS